

[Vagn Bro.]

bundsgående undersøgelse, idet dette udvalg i virkeligheden til behandling af denne store sag ikke har haft mere end 3 måneder — dog har kunnet gå med til at tilråde en betydelig kapitalindsprøjtning, skal jeg med få ord begrunde, hvorfor vi har kunnet det. Begrundelsen er den — og det har været eneftørende for os — at således som de tre fløje i dette konsortium har været indflettret i hinanden, jfr. konsortialoverenskomsten af 1951, bør en tvangsløskvidation af SAS ikke finde sted, hvorfor staterne i den givne situation må skyde penge ind. Herefter kan ministeren for offentlige arbejder og folketinget få frist til at gennemarbejde stillingen og derefter tage endelig stilling til, om konsortiet skal fortsætte, eller om hele spørgsmålet måske skal ordnes under andre former.

Selvfølgelig ville det være godt, om dette fællesnordiske foretagende, der i ydre henseende har nydt adskillig popularitet, kan klares igennem. Måske kan konsortiet også under et mere udviklet handelssamkvem mellem de nord-, midt- og vesteuropæiske stater få blidere bør, men det afgørende må være en gennemført forsvarlig økonomi, hvor vovelige foretagender i samarbejde med andre og fjernere selskaber må være udelukket derved, at der forinden sker henvendelse — for vort lands vedkommende — til den ansvarlige minister.

Det af den højtærede minister allerede i fremsættelsestalen omtalte undersøgelsesudvalg, ekspertudvalget, må nu fra første færd være en realitet, og jeg gentager, at over for konsortiets ledelse må udvalget være direkte aktivt.

Jeg nævnte under sagens første behandling, at det ikke var nogen berettiget eller sæmmelig fremgangsmåde, at selskabet, uden at sagen havde været forelagt hverken det danske folketing, den svenske rigsdag eller det norske storting, havde udsendt et cirkulære til denne vidt forgrenede virksomheds afdelinger om, at nu var pengene skaffet til veje. Efter vort lands grundlov er det ikke ministeren, der bevilger pengene, men folketinget, og af en udtalelse af den højtærede minister for offentlige arbejder under sagens første behandling fremgik, at det ikke var sikkert, han ville tilråde denne

sals flertal alene at gennemføre loven. Når stillingen er denne, bør sligt ikke gentage sig. Vi fra venstre siger i hvert fald fra i tide. Men altså, det omhandlede ekspertudvalg bør nu straks begynde sit arbejde, og den sommerferiestilstand, som landene i de kommende måneder vil befinde sig i, bør i hvert fald ikke gælde dette udvalg.

Et andet vigtigt punkt lægger vi med fremtiden for øje afgørende vægt på, nemlig at ministeren for offentlige arbejder på udvalgets opfordring har givet tilsagn om, at han vil optage forhandlinger med trafikministrene i Norge og Sverige om nedsettelse af et svensk-norsk-dansk juristudvalg, som skal have til opgave at analysere SASs engagement med GAMSAs med henblik på en påvisning af fejl og placering af ansvar. Vi kan ikke vide — og jeg gentager: vi sigter selvsagt ingen, før denne undersøgelse er sket — om der er sket angribelige ting, som kan medføre påtale; men jeg vil henlede den højtærede ministers opmærksomhed på følgende udtalelse i betænkningen, en udtalelse, som er tiltrådt af hele udvalget. Den lyder således:

„Udvalget forstår ikke, hvorledes et i virkeligheden falleret selskab, der ud over at have tabt aktiekapitalen havde et betydeligt underskud, skulle kunne drives rentabelt med maskiner, SAS ikke mente selv at kunne trafikere langruter med, og til sidst erkendtes det da også, at GAMSAs langruter kræver jetmaskiner.

SASs administrerende direktørs første indstilling til konsortiets arbejdsudvalg vedrørende dette engagement var negativ.“

Men senere blev han følgagtig, og jeg tror, det ville interessere det høje ting, når denne undersøgelse er sket, at få at vide, hvilke argumenter der på et så ømtåligt område har kunnet overbevise ham.

Vi mener, at der med den foreslåede nye § 5 er sikret en virkelig undersøgelse gennemført — vedrørende selskabets økonomi og med viden om konsortiets stilling i fremtiden — så at man ikke kommer ud for en hastesag af denne art i fremtiden.

Om fortiden med dens øjensynlige mangler vedrørende driften af SAS har jeg på mit partis vegne udtalt mig udførligt under